

VARSA YOKSA

FUTBOL

ADEM KOCAL
EMRE ATASOY

PARDON!

POZİSYONU
GÖREMEDİM DE...

TEKRARLAR
MİSİNİZ
LÜTFEN?

KÜT!

PAT!

İÇİNDEKİLER / 5

GİRİŞ / 7

MİKROFONLARIMIZ TÜRKİYE'DE... / 14

HER TARAFTARIN HAYALİ; RÜYA TAKIMLAR / 22

FUTBOLA HAYAT VEREN MAÇLAR; DERBİLER / 45

ALTIN KRAMPONLAR; GOL KRALLARI / 58

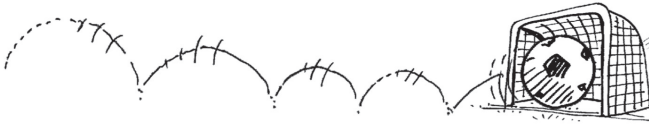
AVRUPA'DAKİ TEMSİLCİLERİMİZ: LEJYONERLER / 77

LİGİMİZİN MİSAFİRLERİ; YABANCI FUTBOLCULAR / 90

**HAYATIMIZDAN YILLAR GÖTÜREN GOLLER; SON DAKİKA
GOLLERİ / 114**

UNUTULMAZ HAKEM HATALARI / 126

TARİHE GEÇEN AÇIKLAMALAR / 143

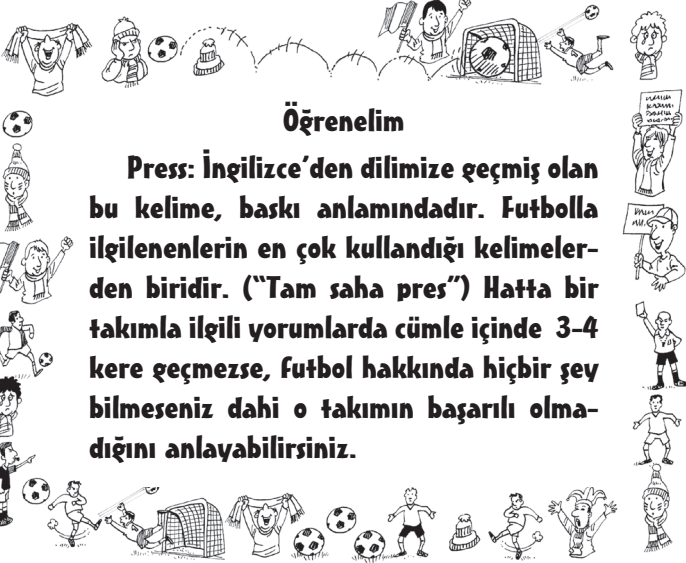
GİRİŞ

Türkiye-Bosna Hersek maçında dakikalar 90+3'ü gösteriyordu...

Gökdeniz Ali Sami Yen Stadı'nda, E-5 taraftaki kalenin önünden topu aldı, amacı topu oynayarak vakit geçirmekti...

Maçta son dakikaya girilmiş, nefesler tutulmuştu...

Topu ayağında tutmak isterken bir anda Bosna-
li iki futbolcunun presi karşısında topu kaybetti...

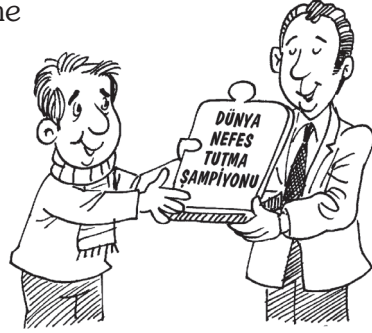
Öğrenelim

Press: İngilizce'den dilimize geçmiş olan bu kelime, baskı anlamındadır. Futbolla ilgililenenlerin en çok kullandığı kelimelerden biridir. ("Tam saha pres") Hatta bir takımla ilgili yorumlarda cümle içinde 3-4 kere geçmezse, futbol hakkında hiçbir şey bilmeseniz dahi o takımın başarılı olmadığını anlayabilirsiniz.

Son dakika, top Bosnalı oyuncunun ayağında ve kaleye çok yakındı... Defanstan süratle çıkan Servet, topu tekrar Türk Milli Takımı'na kazandırdı... Herkes derin bir nefes aldı...

Anlattığımız bu sahne Türkiye'nin 2008 Avrupa Futbol Şampiyonası'na gitmesi için mutlaka 3 puan kazanması gereken Bosna-Hersek maçının son dakikalarıydı. Türkiye önce seri galibiyetlerle başladı, sonra seri mağlubiyetlerle devam ettiği yolculuğu mutlu bir sonla bitirmeyi başarmıştı.

SERİ GALİBİYETLER

SERİ MAĞLUBİYETLER

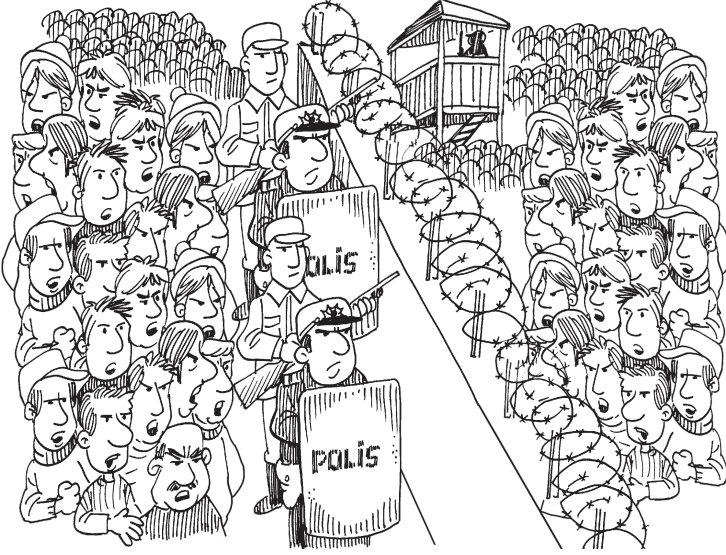

Bu maçın oynandığı dakikalarda Türkiye'de hayat durmuştu. Futbolun sadece futbol olmadığı, belki de herkesin en iyi anladığı şeylerden biri olduğuna dair bahislerin döndüğü Türkiye'de, futbol en büyük heyecanlardan biriydi. Ama çok geçmedi... Futbolseverler bu heyecanı daha atlatamadan tekrar lige döndüler. Her hafta birbirinden ilginç sonuçların, sonucu belli olmayan derbilerin olduğu lige...

Türkiye’de futbol 100 yaşını geçerken, geç-
mişten günümüze çok şeyler değişti.

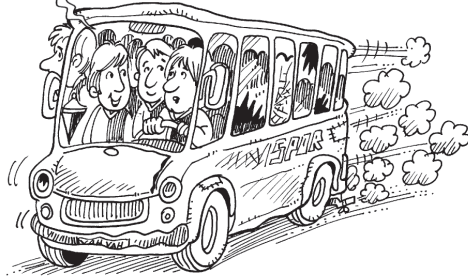

Bir arada oturan
rakip taraftarların yeri-
ni... birbirleriyle kavga
eden, birbirlerine taş,
cep telefonu, şemsiye
atan, bazen karşılarında
güvenlik görevlilerinin
dahi çaresiz kaldığı
taraftarlara bıraktı.

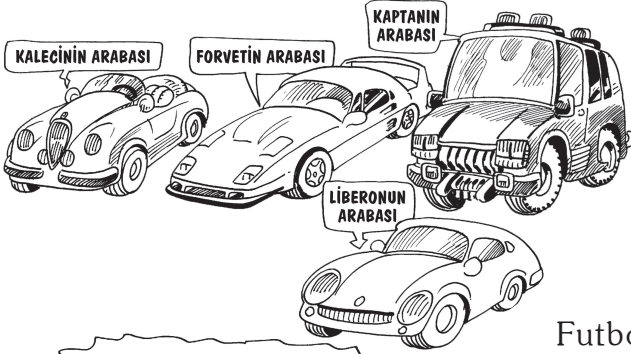

Otobüslerle ve kendi imkânlarıyla maça giden
futbolcular yerini; son model arabalara binen,

ÖĞLE YEMEĞİ İKRAM
EDERLER Mİ DERSİN?

maçtan önce bankaya parası yatmazsa maça çıkmayan ve her şartta “profesyonel” olduğunu belirten, “küfür” konusunda en fanatik taraftarlardan dahi geri kalmayan futbolculara bıraktı.

Futbolda değişen sadece taraftarlar, futbolcular, takımlar değildi. Futbol da değişmişti. Kurallarıyla, turnuvalarıyla, Bosman kararlarıyla kısacası her şeyiyle...

Bosman Kuralları

Avrupa Birliđi'ne üye ülkeler arasında, bu ülkeler uyruğundaki futbolcular, sözleşmeleri sona erdiğinde serbestçe transfer olabilir ve kulüpleri bonservis bedeli alamazlar.

Ayrıca futbol artık sadece erkeklerin ya da gençlerin değil, 7'den 70'e herkesin ilgisini çeken ve herkesin hakkında fikir yürütebildiği bir spor dalı haline geldi.

Türkiye ise futbolun heyecanı için bir cennetti. Tümer Metin'in deyişiyile; her yedi bin kişiye bir doktor, her bin kişiye bir futbol yorumcusu düşüyor Türkiye'de.

Dünyada inanılması zor birçok olayın, Türkiye'de oldukça sıradan olduğunu görmek mümkün... Futbolcu transfer ediyorum gösterişiyle kara para aklayan ya da futbolcularına kaçak mal taşıtan başkanlar... Yeni Zelanda'lı oyuncu diye imza attırılan ama bir hafta sonra Yunanistan'dan geldiği anlaşılan futbolcu... Transferlerinden golü engelleyen orta saha oyuncusunu "kaleci" zanneden hakemler... Sahada bulunan yabancı sayısından habersiz olan teknik direktörler... ve daha neler neler...

İşte bu zenginlikten haberdar olan bizler, bunları sizinle de paylaşmaya karar verdik. Zaten futbolun da en güzel tarafı bu değil mi? Sevinci,

hüznü her şeyi ama her şeyi hep beraber paylaşmak...

⚽ Beşiktaşlı Ali'nin maçın son dakikalarında topu elle çıkarmasına rağmen oyunu devam ettiren hakemin maçtan sonraki demecini,

⚽ Metin Oktay'ın ağlarını delen golünün ilginç öyküsünü,

⚽ Kaleye şut çekmeden 90 dakikaya iki gol sığdıran takımı,

⚽ “Artık futbol hayatım bitti.” derken zirveye çıkan futbolcuların ilginç hikâyelerini,

⚽ Yaklaşık yarım saat süren penaltı atışlarıyla tarihe geçen takımları,

⚽ Dünya Kupası tarihinin en erken golünü atan futbolcumuzu,

⚽ Beşiktaş'ı, attığı golle mağlup eden hakemin kim olduğunu,

⚽ Ünlü Wembley Stadi'na çıkan ilk Türk futbolcuyu...

ve daha birçok eğlenceli bilgi ve sorunun cevabını bulacağınız bu kitap sizi futbol dünyasında keyifli bir yolculuğa çıkartacak...

Formaları giyin, kramponları bağlayın,
topları hazırlayın...

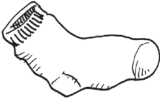
Eğlenceli Futbol başlıyor...

MİKROFONLARIMIZ TÜRKİYE'DE...

Her yerde ve her şartta futbol

Taştan yapılan minyatür kaleler arasında plastik toplarla **sokakta...** “Bel üstü aut ve abanmak yok.” kuralıyla **apartmanda...** Küçük toplarla **okulun uzun ve ince koridorlarında...** Ezilmiş, yuvarlağa benzetilmeye çalışılmış kola kutularıyla **sıralar arasında...** İçine gazete konularak çoraptan yapılan toplarla... **Evdeki çekyatlar arasında...** Kısacası her yerde ve her şekilde oynanabilen tek spor dalı futboldur.

Çoraptan nasıl top yapılır?

İlk önce günü geçmiş bir gazete bulun. (Dikkat o günün gazetesi olmasın, yoksa babanıza dil dökmek zorunda kalabilirsiniz!)

Gazeteyi orta sayfadan itibaren buruşturmaya başlayın.

Şimdi sıra gazeteyi top haline getirmekte. Gizlice çoraplar çekmecesinden bir çorap alın. Çorabın teki futbol topunuz için, diğeri annenizin “Bu

çorabın teki nerede?” sorusundan kurtulmak için...

Yuvarlak hale getirilmiş gazete kâğıdını çorabın içine sokun ve çorabı güzelce dolaştırdıktan sonra bağlayın.

İşte size evde cam, vazo, bardak kırılmalarını önleyecek yumuşak ama bir o kadar da hünerlerinizi gösterecek çorap top!

Bir zamanlar büyük takımların bile çim sahalarla sahip olmadığı Türkiye’de, futbol yağmura, çamura, çocukların plastik topunu patlatan amcalara, “Burası futbol sahası mı?” diye bağırarak yengelere rağmen hızla yayılmıştır.

SİZİN İŞİNİZ GÜCÜNÜZ YOK MU?

Türkiye’de Futbolun Çocukluğu

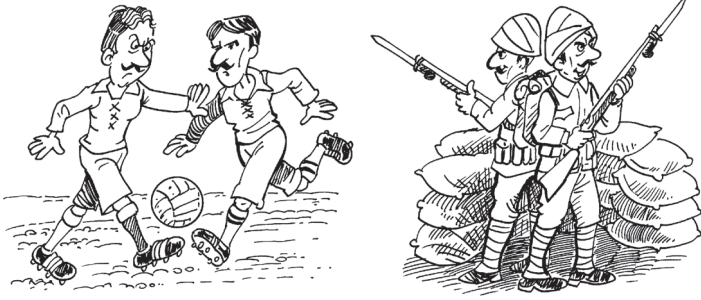
Türkiye’de futbolun geçmişi Cumhuriyet’ten daha önceki zamanlara uzanıyor. İngiltere’den gelen subay ve işçiler sayesinde Türkler arasında yayılan futbol, Türklerin kendi takımlarını kurarak mücadele etme isteğiyle beraber kulüpleşme safhasına gelmişti. 1903’te Beşiktaş Jimnastik

Kulübü'nün ardından amacı “yabancı takımları yenmek” olan Galatasaray 1905'te kurulmuş, iki yıl sonra da Fenerbahçe, Anadolu yakasının futbola olan hasretini resmîyete dökerek bitirmişti.

Kulüplerin kuruldukları yılların hemen ardından, ilk önce Balkan Savaşları başlamış, daha sonra Birinci Dünya Savaşı patlak vermişti. Osmanlı Devleti'nin sınırları daralmış ve son olarak Kurtuluş Savaşı başlamıştı. Bu savaşlarda tüm kulüplerin futbolcuları en ön saflarda mücadele etmiş, bazı futbolcular Çanakkale Savaşı'nda şehit olmuş, birçok futbolcu da Kurtuluş Savaşı'nda yer almıştı.

Sahada birbirleriyle mücadele eden futbolcular, cepheye sırt sırta veriyorlardı.

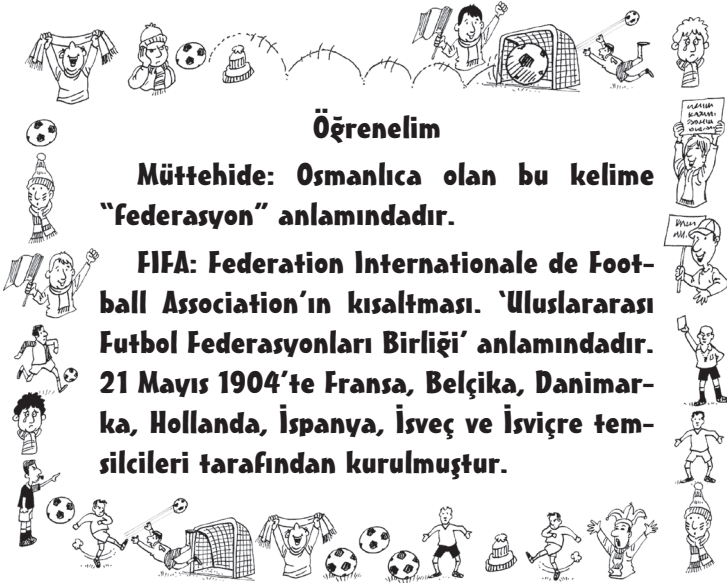

Türkiye'de Futbolun Gençliği

Türkiye Cumhuriyeti'nin kuruluşunun ardından futbol kulüpleri tekrar faaliyetlerine başlamıştı. Futbol müsabakaları pek çok taraftar tarafından merakla takip ediliyordu.

Türk Milli Takımı'nın geçmişi Türkiye Cumhuriyeti'nden eskiydi. Türk sporunun ilk teşkilatı olan Türk İdman Cemiyetleri Örgütü'nün, Ali Sami Yen'in öncülüğünde kurulmasının ardından, Yusuf Ziya Öniş başkanlığında ilk Türk Futbol Federasyonu, 1923 yılında Şehzadebaşı'ndaki Letafet Apartmanı Salonunda yapılan toplantıda 'Futbol Hey'et-i Müttehidesi' adıyla kurulmuştu.

Ardından FIFA'ya başvurulmuş ve Türkiye 21 Mayıs 1923 tarihinde FIFA'nın 26. üyesi olmuştu.

Milliler Sahaya Çıkıyor

İstanbul ve Anadolu liglerinde (Ankara, İzmir, Adana, Eskişehir, Trabzon) takımlar mücadele

ediyorlardı. Henüz Türkiye genelini kapsayan bir lig kurulmamıştı. FIFA'ya kabul edilen Türkiye'nin milli takım teknik direktörlüğüne Galatasaray'ın da kurucusu olan ve başkanlığını yürüten Ali Sami Yen getirildi.

Öğrenelim

Ali Sami Yen: 1886'da doğan Ali Sami Yen, Galatasaray'ın bir numaralı kurucu üyesidir. Hem futbolcu hem de yönetici olarak Galatasaray tarihine geçmiştir. A Milli Takım'ı çalıştıran ilk teknik direktörümüzdür.

Türkiye ilk maçını Romanya ile yaptı. Cumhuriyet'in kuruluşundan 3 gün önce yapılan maç İstanbul'da Taksim Stadi'nda oynanmıştı. Türkiye'nin ilk 11'i şu isimlerden oluşuyordu:

- ⚽ NEDİM KALECİ (ALTINORDU)
- ⚽ HASAN KAMİL SPOREL (FENERBAHÇE)
- ⚽ CAFER ÇAĞATAY (FENERBAHÇE)
- ⚽ İSMET ULUĞ (FENERBAHÇE)
- ⚽ NİHAT BEKDİK (GALATASARAY)
- ⚽ BARON FEVZİ (ALTINORDU)

- ⚽ EMİN BEY (ALTINORDU)
- ⚽ ALAADDİN BAYDAR (FENERBAHÇE)
- ⚽ ZEKİ RIZA SPOREL (FENERBAHÇE)
- ⚽ SABİH ARCA (FENERBAHÇE)
- ⚽ BEDRİ GÜRSOY (FENERBAHÇE)

Tarihinde ilk golü Romanya'dan yiyen A Milli Takımı ilk golünü de 32. dakikada Zeki'nin ayağından atmış, yine Zeki'nin 50. dakikada attığı golle öne geçmişti. Romanya ise bu golden sonra ataklarını çoğaltmış ve 67. dakikada Triç'in attığı golle maçı 2-2 tamamlamıştı.

Futbol artık tüm Türkiye'de

Türkiye'de futbol zamanla tüm ülkeye yayılmış, şehir şehir, kasaba kasaba futbol kulüpleri kurulmaya başlanmıştır. Oynamak için, iki kale direği, bir top ve oynayanların azminin yettiği futbol, zamanla Türkiye'de bir sevdaya, milyonları peşinden sürükleyen, karda, yağmurda, çamurda takımların peşinden deplasmanlara götüren bir spora dönüşmüştü. Futbol sadece Türkiye ile tanışmakla kalmamış, bu topraklarda "bağlılığı" tatmıştır.

İşte Türkiye'de bir asırlık hikâyesi olan futbolun unutulmayan takımları, derbileri, futbolcuları, golcülerini, misafirleri, hakemleri ve yurtdışına giden temsilcileri...

Bunları Biliyor muydunuz?

Türkiye'den Gençlerbirliği ve Galatasaray'ın dünyada en çok atılan penaltı listesine 5. sıradan girdiğini...

Takımlar	Mücadele	Kaç Penaltı	Skor	Yıl
KK Palace-Civics	Namibya Kupası	48 Penaltı	17-16	2005
Argentinos Juniors Racing Club	Arjantin Ligi	44 Penaltı	20-19	1988
Tunbridge Wells Littlehampton	Federasyon Kupası	40 Penaltı	16-15	2005
Obernai ASCA Wittelsheim	Fransa Kupası	40 Penaltı	15-15*	1996
Gençlerbirliği Galatasaray	Türkiye Kupası	34 Penaltı	17-16	1996

* Hava karardığı için penaltı atışlarına devam edilmedi!

